

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 118 (märts 2025)

„Eesti rahvas on võrsunud raamatust ja kirjakeelest. Eestlaste kirjaoskus oli juba 19. sajandil üle 90 protsendi, kirjainimesed olid nii meie rahvuse kui ka identiteedi loojad, samuti laulupeo traditsiooni eestvõtjad. Seetõttu on Eesti raamatu 500. sünnipäev meie rahvale ja riigile märgiline ja oluline verstapost.“

(Eesti Vabariigi Presidendi Alar Karise sõnad raamatuaasta patrooniks asudes)

TÄHISTAME KOOS EESTI RAAMATU AASTAT

Kiili Raamatukogus avasime raamatuaasta pidulikult 30. jaanuaril, kui toimus palju põnevaid kohtumisi.

Hommikupoolikul vaatasime suurelt ekraanilt Tartu Ülikooli raamatukogu konverentsisaalis toimuvat raamatuaasta avatseremooniast. Kell 13 tuli lastele esinema Lasteteater Lepatriinu etendusega „Peremees ja sulane“. Nalja ja naeru oli kogu raamatukogu täis.

Pärastlõunal tuli külla kirjanik ja stsenaarist Andra Teede, kes luges eesti luuletajate luuletusi, mis on pühendatud raamatule ning rääkis ka oma loomingust. Pakkusime küllastajatele tasuta raamatuid ja suupisteid ning tutvustasime näituseid.

Teine suur raamatuaastale pühendatud sündmus toimus 12. veebruaril, kui raamatukokku tulid külla Mart Juur ja Andrus Kivirähk, kes naerutasid publikut alates hetkest, kui nad mikrofonide taha istusid. Kohal oli üle saja inimese, nende hulgas ka palju lapsi, kes aktiivselt küsimusi esitasid. Õhtu kujunes dialogiks, kus esinejad vastasid ka rasketele küsimustele huvitavalt ja sisutihedalt. Kohati, nagu nende meeste puhul ikka, olid jutud humoorikad ja publik sai kõvasti naerda. Tekkis lustakas mõte, et paralleelselt „Kirjandusministeeriumiga“ võiks olla ka saade „Kirjandusmiilits“, kus tutvustatakse mitte häid, vaid halbu raamatuid ja hurjutatakse nende autoreid.

Lõpus jäi kõlama Mart Juure öeldud lause, et inimene loeb raamatut ja raamat loeb inimest. Publik tänas esinejaid tormilise aplausiga. Tänutäheks said esinejad kingiks pähe vahvad valla sümboolikaga tuttmütsid.

Raamatu aasta on alles hoogu sisse saamas. Märtsis-aprillis pakume „Lugemisisu“ programmist osavõtivatele lastele teematundi „500 aastat eesti raamatut“. Mais on tulemas algklassilastele Ilon Wiklandi kohvrinäitus. Lasteaialastele pakume lugemismänge ja räägime sellest, mis on raamatuaasta ja kuidas valmib raamat. Kõikidele soovijatele tutvustame eesti raamatu 500-aastast teekonda.

Huvitav kokkusaamine oli emakeelepäeva nädalal, kui 13. märtsil kohtus raamatukogus 100 Kiili Gümnaasiumi lapsega Ilmar Tomusk.

Lasteraamatupäeval, 2. aprillil tuleb külla lastekirjanik Jaanus Vaiksoo.

Jätkame põnevate kunstinäitustega raamatukogus. Kiili Kunstide Kooli õpilaste näitused on tulemas märtsis ja mais, kunstnik Ann Pajuväli näitus aprillis. Tulemas on veel teisigi näituseid nii meie kogukonna liikmetelt kui ka välismaistelt kunstnikelt. Raamatukogus on püsinäitus „500 aastat esimesest eestikeelsest raamatust“ ja eesti tähestikul põhinev raamatunäituste sari, milles tutvustame erinevaid eesti kirjanikke ja nende loomingut.

Kutsume teid kõiki raamatuaasta tähistamisest osa võtma!

Tekst ja fotod: Mari Teede
Kiili Raamatukogu

KULTUURIMINISTEERIUMI RAHVARAAMATUKOGUDE KIIRENDI TOETUSED HARJUMAA RAAMATUKOGUDELE

Kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude kiirendist jagati Eesti raamatukogudele toetusi juba kolmandat korda. Kokku 441 750 euroga toetati rahvaraamatukogude renoveerimist ja sisustamist ning vajaliku tehnoloogia või vahendite soetamist, näiteks iseteeninduslahenduste ning individuaal- ja kaugtöövõimaluste loomist, ligipääsetavuse parandamist, infotehnoloogia kaasajastamist ning raamatukappide või valgustuse soetamist. Teise osa (50%) investeeringuks vajalikust summast peab leidma kohalik omavalitsus. Koolitusprojektideks jagati 33 250 eurot.

2025. aastaks said kiirendist toetust mitmed Harjumaa raamatukogud. Kokku sai Harjumaa investeeringuteks mõeldud rahadest 122 434 eurot, mis on üle veerandi (27,7 %) kogusummast investeeringuteks mõeldud rahadest..

Suurim toetus sellest voorust läks taaskord Harjumaale, selle sai Saue Vallavalitsus Laagri Raamatukogu ruumide laiendamiseks ja sisustamiseks (58 852 eurot).

Lääne-Harju Valla Raamatukogu sai 36 545 eurot raamatukogu renoveerimiseks ja RFID süsteemi kasutuselevõtuks.

Harju Maakonnaraamatukogu sai 12 000 eurot uue sisearhitektuurse lahenduse projekteerimiseks.

6 028 euroga toetati Raasiku Valla Raamatukogu raamatukapi teenuse loomisel. Ka Kiili raamatukogu sai toetust (4 941 eurot) raamatukapi jaoks, mis hakkab asuma Luige Keskuse juures.

Saku Vallaraamatukogu sai 4 068 eurot Kurtna harukogu ruumide laiendamiseks.

Jõudu kõigile raamatukogudele oma unistuste täitmisel!

Koolitustegevuste jaoks sai toetust ka maakonna ühine koolitusprojekt Oslo linna raamatukogudega tutvumiseks. Summa (1333,33 eurot) on taotletust väiksem ja suurema omaosaluse tõttu jääb ka osalejate arv plaanitud väiksemaks, kuid võtame reisi siiski ette.

Kõigi toetatud koolitus- ja investeeringuprojektide kohta saab infot Kultuuriministeeriumi kodulehelt: <https://kul.ee/uudised/riik-toetab-pea-poole-miljoni-euroga-rahvaraamatukogude-innovatsiooni-ule-eesti>

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

LÜHIKOKKUVÕTE 2024. AASTA RAAMATUKOGUDE STATISTIKAST

Harjumaa raamatukogudes töötas 2024. aastal 163 töötajat, kellest 146 on raamatukoguhoidjad. Need arvud pole võrreldes 2023. aastaga muutunud. On suurenenud 3 võrra osalise koormusega töötajate arv, sh raamatukoguhoidjate arv 4 võrra (nüüd 55 ja 45). Enim on osalise koormusega töötajaid Viimsi raamatukogus – 14.

Raamatukogude teenindatavate arv, st elanike arv seisuga 01.12.23, mida riigi toetuse arvestamisel ja statistilises analüüsis arvesse võetakse, oli 185 169. Maakonna keskmine hõlve oli 35,8, kõrgeim oli see Viimsi Raamatukogus, Aegviidu Raamatukogus ja Harju Maakonnaraamatukogus. Raamatukogude kasutajate arv on kokku maakonnas 66 397. Ligi kolmandik neist on aga Viimsi raamatukogu kasutajad (31,5%).

Raamatukogu lugejate arvestamisel kasutati sel aastal teistsugust metoodikat ja mitmed raamatukogud arvestasid kasutajaid valla piires ühekordsena. Kõik vallad seda siiski ei teinud, kuna programm seda automaatselt ei võimalda. Kui kasutada eelmise aasta metoodikat, on kasutajate arvuks 67 426. Külastusi elaniku kohta on keskmiselt 5. 6 või rohkem on külastusi Aegviidus, Harju Maakonnaraamatukogus, Kose ja Viimsi vallas.

Laste % kõigist lugejatest on maakonna lõikes 24,7. Üle 40% on see Anija, Jõelähtme, Kose, Raasiku ja Rae vallas, kõige väiksem on osakaal Viimsi vallas – 10,8%. Laste külastusi oli 25,8% külastustest ja nende laenutused moodustasid 17% kogu laenutuste arvust.

Maakonna keskmine laenamissagedus oli 19,7. Kõrgeim oli see Maardus, Loksal ja Anija vallas, üle 25 ka Kose, Kuusalu ja Lääne-Harju vallas. Laenutusi elaniku kohta oli maakonnas keskmiselt 7,1. Üle 10 oli see Aegviidus, Maardus ja Viimsis, üle 9 veel Keilas, Loksal ja Kose vallas. Mirkoga tehti 2024. aastal Harjumaal 342 laenutust. Eelmisel aastal oli see arv 223.

RVL-i arvestasime seekord teisiti kui varem ja ei võetud arvesse ühe raamatukogu harukogude vahelisi laenutusi. Seetõttu pole RVL-i numbrid võrreldavad eelmise aastaga. RVL välja oli maakonna raamatukogudes kokku 5248 ja sisse 3848. Aktiivseim raamatukogude vaheline laenus oli Rae vallas (välja 2499, ehk 47,6% ja sisse 1712 ehk 44,5% koguarvudest).

Maakonna keskmine ringlus oli 1,1. Üle 2 on see näitaja Maardus ja Viimsis. 0,6 või väiksem Kuusalu, Jõelähtme vallas ja Aegviidu Raamatukogus.

Harjumaa raamatukogude kogudes oli 2024. aasta lõpu seisuga 1 186 668 teavikut. Aasta jooksul lisandus 45 304 ja kustutati 46 537 teavikut.

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

RAE VALLA KODULOOVEEB OOTAB KASUTAJAID

Eesti alade koduloolise uurimise ajaloo algus ulatub 1637. aastasse, mil baltisakslane Johannes Claudius Rising avaldas „Kõne Tartu linnast“ ning kirjutab seal: „Mitte tunda oma kodukohta on näotu ja häbiväärne, aga seda põhjalikult tundma õppida ja uurida on samavõrd kiiduväärne kui ka austav.“

Koduloo uurimise austavat ülesannet Rae vallas on teostanud mitmed põlvkonnad huvilisi. On avaldatud hulga artikleid ning välja antud teemakohaseid raamatuid. Heal tasemel on olnud kodulugu tutvustav õpe valla haridusasutustes. Regulaarselt on toimunud Rae valla ajalookonverentsid. Viimatine, 2024. aasta märtsikuus toimunu kandis järjenumbrit XVI.

Aeg on liikunud edasi ning kodulooga tegelemine toimub kaasajal põhiliselt veebiavarustes. Nüüdsest ka Rae valla kodulooveebis, mis huvilistele leitav aadressil www.raekodulugu.ee.

RAE VALLA KODULUGU

Meie inimesed Kodulugu Kultuurilugu Vallalugu Kaardid Fotod ja filmid Vaatamisväärsused Kodulooveebist

Rae valla kodulugu

Meie kandi kodulugu peidab endas rohkem kui esmapilgul arvota. Veebilehelt leiad ülevaate Rae valla olulistest inimestest, sündmustest ja lugudest, mis on kujundanud siinset kogukonda läbi aegade.

Tule ja avasta!

NB! Kodulooveeb on alles noor ja täieneb pidevalt. Anna veidi aega ja kulasta lehte mõne aja pärast uuesti!

Kui sul on Rae valla elust spetsiaalseid pilte, lugusid ja mälestusi koduloo täiendamiseks, palun saada need aadressile kodulooveeb@rae.ee. Tänu, et oled teinud Rae valla põlvkonnat!

Digitary

Koduloo veebiportaal annab ülevaate valla elus aktiivsemalt osalenud või Eesti ühiskonnas laiemat tuntuust pälvinud Rae vallast pärit inimestest. Samuti kajastab paikkonna hariduse ning kultuurielu kulgu, teeb ülevaate mineviku majanduselust, seltsielust ja sõjasündmustest ning vahendab muud huviväärset aegade hämaruses toimunut.

Esmase sisu saab pidevalt täienev kodulooveeb juba olemasolevatest allikatest: kohalike koduloouurijate seni avaldatud tekstidest, aegade jooksul kogutud fotopärandist ja dokumendikollektsioonidest.

Suur osa materjalist vajab kodulooveebis avaldamiseks digitaliseerimist. Eesmärgiks on seatud digitaalse kodulooarhiivi loomine, kuhu kogutav aines avaldatakse Rae valla

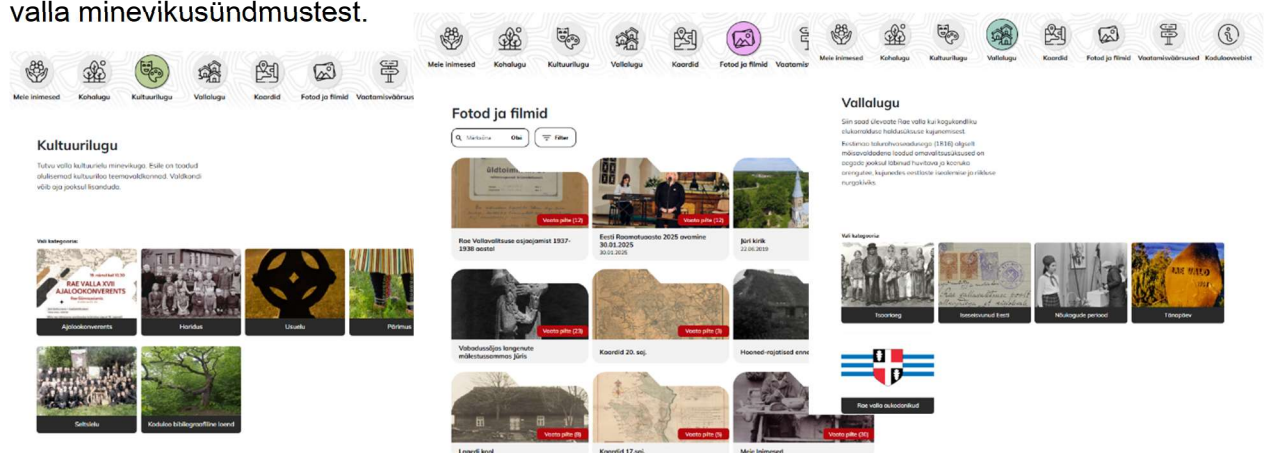
kodulooveebis. Lisaks piirkondlikule koduloolisele materjalile on plaan veebiportaalis avaldada üldist ajalookulgu seletavat-kommenteerivat materjali, et lihtsustada erinevate ajaloo perioodide konteksti mõistmist.

21. sajandil sündinutel on sageli keeruline iseseisvalt ja adekvaatselt tajuda „nõuka-aja“ veidrana tunduvat olustikku. Sama kehtib varasemate perioodide „rootsiaeg“ ning „tsaariaeg“ mõistmisel. Keskaega ulatuvaid ajalooürikuid Jüri kihelkonna osas leidub, aga napilt.

Algallikadena kasutame Eesti arhiivides, muuseumides ja suuremates raamatukogudes hoiustatud dokumentaalset ainet, millest suuremat kasutushuvi omav materjal on juba digikujule viidud ning vastavates veebiportalides leitav. Vajadusel teeme või tellime arhiivides leiduvast, kuid seni digiteerimata Rae valla elu kajastavatest arhiiviallikatest überpildistusi-koopiaid.

Eeltoodule lisaks on äärmiselt vajalik põliselanikest kogukonna abi. Kindlasti leidub kodudes juba unustatud või taasavastamist ootavaid valla ajalooliste külade, talude ning perede minevikuga seotud dokumente, fotosid, mälestusi, kirju, filmi-, video- ja helisalvestisi.

Erakogude ajalooainestest tehtud digikoopiad on oluline täiendus loodavale kodulooarhiivile ning veebiportaalile. Avardub juurdepääs ja osasaamine paljude jaoks uue kodukandi, Rae valla minevikusündmustest.

Kui soovid Rae valla digitaalse kodulooarhiivi täienduseks enda või oma pere pärimust jagada ning mälu- materjali pakkuda, võta ühendust kodulooveebi toimetusega e-posti aadressil kodulooveeb@rae.ee või telefonil 5847 0556 (Maiold Kaus, koduloobibliograaf). Materjale võib toimetada ka Rae valla raamatukokku aadressil Laste 3, Jüri.

Maiold Kaus

Rae Valla Raamatukogu koduloobibliograaf

Artikkel ilmus ka ajalehe „Rae Sõnumid“ 2025. a jaanuarinumbris

KOHTUMINE MART SANDERIGA ARDU RAAMATUKOGUS

Jõulukuine külaline Ardu raamatukogus oli Mart Sander, kelle sulest ilmus hiljuti teos „Värvide sosinad“

On huvipakkuv ehk teada, et külaline on sündinud märter-pühak Laurentsiuse mälestuspäeval. Pühak oli raamatukogude kaitsja, teda iseloomustasid kannatlikkus, riikalikkus, vaprus ja humoorikus. Seepärast sai ka meie külaline sünninimeks Martin Laurentsius ja neid iseloomujooni leidub temaski.

Esmalt selgitas Mart Sander, miks ta

„Värvide sosinad“ kirjutab – ta soovis märkida ühe peategelase Julie Wihelmine Hagen-Swarzi 2000. a. sünnipäeva, millest muu üldsus eriti väljagi ei teinud, ehkki ta oli esimene Baltisaksa naisakadeemik portreekunsti alal Eestis.

Ta tutvustas meile J.W. Hagen-Swarzi, Johann Köleri ja Carl von Neffi elukäikusid ja selgitas, et teoses on põimunud nii see, mis oli kui ka see, mis fantaasialennuna võinuks olla. Raamatu illustatsioonid pärinevad samuti autorilt endalt. Ajakirjanik Mihkel Kunnus, arvustades teost ja iseloomustades autorit, võrdles Mart Sanderit nagu roosiga porgandipeenas või piparmündiga kartulipõllul, kes kündnud sügavaid vagusid meie kultuuripõllul. See võrdlus avab tabavalt mehe erilise.

Mart Sander on tõesti väga mitmekülgne mees. Mees väitis ise, et tema paljude erinevate ettevõtmiste motiiviks on olnud soov tõdeda, kas ta suudab oma motiiviks olnud soov täide viia.

Me kõik tuleme oma lapsepõlvemaalt. Huvi kirjanduse, õuduslugude vastu tekkis siis, kui ema luges talle ette samaaegselt tõlkides venekeelset Rumeenia muinasjutukogumikku. Sealsed lood olid õudse alatooniga. Ometi meeldisid need kõhedust tekitavad jutud Mardile nii väga, et temast sai Rumeenia kultuuri kui ka õuduste fänn. Müstilise lugemiskogemuse andis ka E.T.A. Hohhamni „Õpetlikke ülestähendusi“ kõuts Murri sulest. Võib –olla sellepärast on ta loonud mitmeid fantaasia ja õudusfilme. Talle meeldib filmis luua maailm, kuhu muidu inimesed ei satu ja minna ei saa. Oma filmide stsenaariumid, teoste muusika loob ta autor ise. Huvi muusika vastu kujundas isa, kes ostis plaate ja neid ka pojaga kuulas. Eriti meeldisid Mardile 30-ndate aastate laulud ja filmimuusika. Seda stiili muusikat on Mart viljelenud ansambli Modern Fox.

Õppinud on Mart klaverit, viiulit, orelit ja dirigeerimist. Viulimängu ei armsata ta siiani, orelit õppis mängima tänu väiksenä kogetud sügavale emotsioonile, mis teda orelit kuulates ja pilli võimsust tajudes lausa minestuse äärele viis. Nüüd katoliiklasena käib ta regulaarselt missadel, laulab kirikukooris ja mängib orelit. See annab omamoodi jõudu ja hingerahu. Sügavalt kurvastas ta katoliikluse ühe maamärgi hingerahu Pariisi Jumalaema kiriku põlengu ja rõõmustas selle taasavamise puhul. Ise on ta kirjutanud laule, vaimulikke laule ja orelipalu, tema komponeeritud on muusikal ja isegi üks koomiline lühiooper. Ta on lavastanud operette, juhtinud teatrit Bel-Etage, juhtinud telesaateid.

Sügav huvi on ajaloo vastu. Suur iharus on keskaja vastu, paeluvad Vana – Egiptus, Vana – Kreeka ja Vana – Rooma elu-olu, kunst ja arhitektuur. Kahjuks on kõik need vaatamisväärsed paigad üle rahvastatud ja sipelgatena sagivad turistide hordid rikuvad illusioone ja vähendavad emotsioone.

Ajaloolise põhjaga on ka triloogia „Litsid“, mille ainetel valmis Mart Sanderil teleseriaal. Tema sulest on ilmunud novelle, romaane, näidendeid. Raamatut kuulsatest heliloojatest kaunistavad Mardi enda poolt maalitud portreed. Maalitehnikat ja oskusi arendab ta koopiaid maalides, aga portreesid teeb ta ka modellide järgi. Oma maaligaleriis korraldab näitusi ja oksjoneid. Oma suuri kuntsialaseid teadmisi annab ta edasi õppejõuna EKA üliõpilastele loenguid pidades. Hiljuti hakkas ta avatud ülikoolis enda jaoks avastama arhitektuuri. Eriti innustavad moodulehitus ja pakuvad huvi detailid.

Tekib küsimus, kas Mart Sander on Geenius? Briti kirjanik A. Huxley on öelnud, et geenius saladuseks on hoida endas lapselikku vaimu ka täiskasvanuna kaotamata kunagi kirglikku vaimustust ja entusiasmi, julgust kaotada oma tegutsemishimu ja pealehakkamist. See kõik on ka omane Mart Sanderile, kellega kohtumine oli meeletukas ja silmaaringi avardav. Uue omaniku leidis ka kohvritäis heliplaate ja kirjandust, mis varustati südamlike soovide ja autogrammidega.

Aitäh ja jätkuvat loomingulist puhangut külalisele!

Tänusõnad Ardu raamatukoguhoidjale Maarikale toreda kohtumise korraldamise eest!

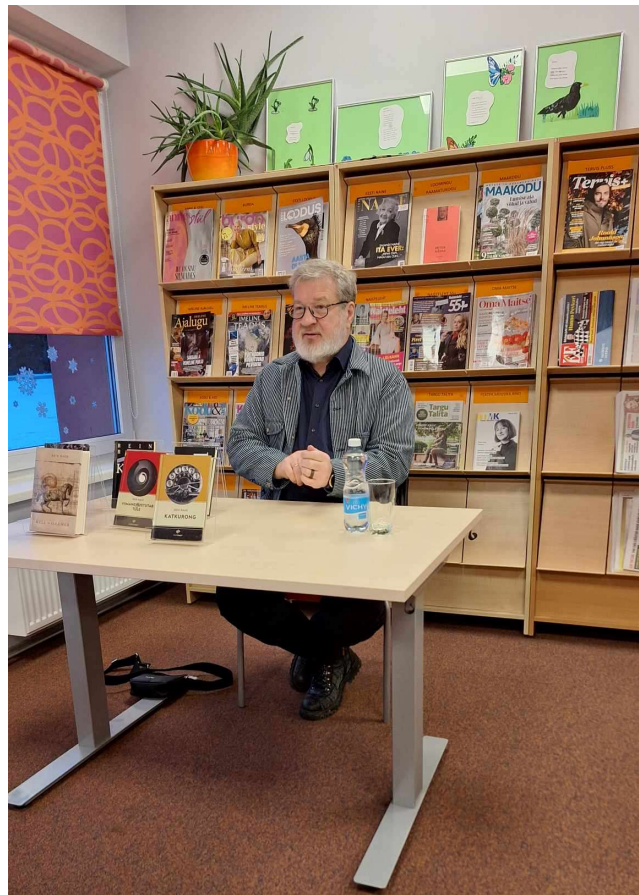
Ardu raamatukogu lugeja
Sirje Saulep

REIN RAUD ARDU RAAMATUKOGUS

Ardu raamatukogus oli eesti Raamatu aasta esimeseks külaliseks kirjanik, tõlkija, kultuuriteoreetik, õppejõud ja japanist Rein Raud.

Kuigi Ardust korduvalt läbi sõitnud, oli kohtumine esmakordne, Rein raud jutustas innustavalt oma lapsepõlvest. Rõhutades väga olulise osana tema kujunemisest just fakti, et nende kodus oli tohutult palju raamatuid. Mitme uurimused on tõestanud, et last ümbritsevad raamatud aitavad arengule kaasa isegi siis, kui laps veel lugedagi ei oska.

Isa kasuisal oli terve riiulitäis saksakeelseid raamatuid ja ajakirju. Nende varal ja isa abiga õppis poiss selgeks saksa keele. Reina Raua vanemad olid vabakutselised kirjanikud ja muud tööd ei teinud. Lapsepõlves meisterdas poiss valgest paberist ise raamatuid ja luges lasteaias teistele oma lugusid ette. Tõsisemalt hakkas ta jutte kirjutama teismeeas ning mõned neist leidsid kohe tee ajakirjanduse veergudele. Uhke tunne oli saada valitud noorte autorite sekka (D.Kareva, K.Kesküla, K.Pruuli jt).See oli vahva seltskond, kellest mõnega jäädus suhtlema tänini. Rein Raud võrdles , kui nõukaajal oli näiteks luulekogu tiraaž 4-5 tuhat ja enam eksemplari hind 15 kopikat, siis praegu on uhke tiraaž kümme korda väiksem ja raamatud on kalliduse tõttu tihti paljudele raskesti kättesaadavad.

Seda on Eesti raamatu Aastal äärmiselt kahetsusväärne tõdeda. Siinkohal tuleks kummardus teha raamatukogudele, mis ei lase suhet raamatutega lõplikult kaduda. Ise külastab ta rohkem teadusraamatukogusid, sest laenutatud raamatusse ei sobi ega tohi ääremärkuseid teha, mida ta ilukirjanduse puhul isiklikesse teostesse kribida teeb.

Koolipõlvest alates on teda saatnud humanitaari ja kultuurihuvi, ehkki olümpiaadidel saavutas ta häis tulemusi ka reaalainetes. Siiski tuleb tõdeda, et matemaatika tuleb kasuka ka mõttetöös. Koolist saadus inglise ja vene keele oskusele lisandus tänu Soome TV jälgimisele

ka soome keel. Rootsi keele omandas ta juba õpiku abiga. Huvi jaapani keele ja kultuuri vastu viis nooruki õpinguid jätkama Leningradi. Et orienteeruda Vana-Jaapani kultuuri, tuli tundma õppida ka Vana-Hiina kultuuri. Hiljem jätkusid õpingud Helsingi ülikoolis kuni filosoofia doktorikraadi omandamiseni. Rein Raud on tõlkinud jaapani luulet, mis olevat aga väga keeruline töö, sest säilitama peab luule vormi. Mõnes mõttes nagu loominguline ristsõna lahendamine, sest katsu sa leida eesti keeles 7 rimumvat sõna!

Väga huvitavalt juhatas külaline meid oma loomingu telgitagustesse. Näiteks romaani „Rekonstruktsioon“ tõukeks sai tähelepanek, et Eestis kaldutakse kriitikata omaks võtma läänelikke lollusi. Ülikooli õppejõuna puutus ta kokku ka paari noorega, kes tobedatel põhjustel liitusid usuliste liikumistega, mis mõjusid häbistavalt nende isiksusele ja milliste puhul välismaal on toimunud nii radikaliseerumist kui kollektiivseid enesetappe.

Värskeima romaani „Katkurong“ taustaks sai aga emapoolne vanaisa lugu, kes õppis tsaariaja velskrikoolis ja käis Mandžuurias katkuepideemia tagajärgi likvideerimas. Palju on ka romaanis väljamõeldut, mis siiski ajalooliselt oleks võinud nii olla. Romaan põhimõtetest, reetmisest, armastusest. Rein Raua sulest on ilmunud mitmeid romaane, tõlkeid arvukaid artikleid ajakirjanduses. Talle meeldib kosmopoliitiline atmosfäär, ei meeldi inglise ameerika suur mõju, diktaatorluse ihalus nii mõneski riigis, et ei saa kohati üle nõukaaja nostalgias. Ta paneb pahaks, et kaotatakse tudengite kõrgendatud stipendium, taunib olukorda, kus majanduslikult keerulisel ajal satuvad esimesena haamri alla arengu eelduses eelduseks olevad haridus ja kultuur. Ta leiab, et iga inimene peaks leidma üles selle, mis tema jaoks on oluline ja tähtis, sest isiksuse areng arendab ka ühiskonda. Ta arvestab oma loometöös lähedaste arvamusi ja ajakirjandusest eelistab „Sirpi“. Loeb meelsasti romaane, perioodiliselt ka luulet. Premeerib end eriti hea, sageli klassikalise muusikaga.

Õppejõu töö kohta arvab, et üliõpilased õpetavad teda rohkem, kui tema neid. Polüglotina orienteerub 20-30 keeles. Rein Rauda on nimetatud mõjukamaks inimeseks hariduse ja teaduse vallas, teda on korduvalt tunnustatud ning ta on mitme ülikooli audoktor.

Aitäh, Rein Rauale, toreda südamliku ja silmaringi avardava kohtumise eest!

Jätakuvalt ideid ja edu loometöös!

Tänu Maarikale kohtumise organiseerimise eest!

Ardu raamatukogu lugeja
Sirje Saulep

JUTUVÕISTLUS SAKUSULG SAKU VALLAS

Raamatuaastal kutsume üles kõiki noori ja täiskasvanuid panema end proovile jutukirjutamises. Nimelt kuulutame koos Saku Sõnumite toimetusega välja lühijutu võistluse.

Pole tähtis, kas jutt on õudus-, ulme-, ajaloo- või armastuslugu, peaasi, et lugejal põnev oleks.

SAKU SÕNUMID SAKU VALLARAAMATUKOGU

Saku Vallaraamatukogu ja Saku Sõnumid kuulutavad välja

JUTUVÕISTLUSE

Sakusulg

OSAVÕTU TINGIMUSED

- Osaleda saavad noored alates 15. eluaastast ja täiskasvanud
- Jutu pikkus peab jääma vahemikku 5000-7000 tähemärki koos tühikutega
- Jutt peab olema kirjutatud eesti keeles
- Jutt peab olema ilukirjanduslik lugu vabalt valitud žanris: fantaasia, ulme, õudus, krimi, romantika, ajalugu vms
- Esitama peab originaalteose, mida ei ole varem avaldatud

OSAVÕTT JA TÖÖDE ESITAMINE

- Juttude esitamise tähtaeg on 1. mai 2025
- Võistlustöö tuleb saata e-kirjaga: merilin.piirsalu@sakuvald.ee või tuua paberkujul Saku, Kiisa, Kurtna või Kajamaa raamatukokku
- Jutu juurde palume lisada märgisõna IIITLIIVÕIKTI IIS ning ehitaja nimi ja kontaktandmed
- Osalemisega annab autor õiguse kasutada juttu Saku Sõnumites, korraldajate veebilehtedel ja muudes seotud väljaannetes, viidates alati autorile

ŽÜRII

- Žüriisse kuuluvad kirjanikud Eeva Park, Markus Saksatamm ja Pille Kannisto, Saku Sõnumite toimetaja Merilin Piirsalu ning Saku Vallaraamatukogu raamatukoguhoidja Anne Emmus
- Žürii selgitab parimad jutud välja 31. maiks 2025

AUTASUSTAMINE

Jutuvõistlusel antakse välja

- I koht
- II koht
- III koht

Lisaks vähemalt kolm eripreemiat

Kõikide premeeritud tööde autorid saavad auhinnaosalemise Eleene Sammleri loovkirjutamise töötoas.

Parimad lood avaldatakse aasta jooksul Saku Sõnumites.
Kõikidele osalejatele korraldatakse 2025. aasta juuni alguses tänuüritus.
Jutuvõistlust toetavad Nurmiko, Saku Õiletehas ja Vesta.

Ain- ja Sillakivi
NURMIKO

saku
ÕILETEHAS

vesta

Parimad tööd valib välja žürii, kuhu kuuluvad meie valla kirjanikud Eeva Park, Markus Saksatamm ja Pille Kannisto, Saku Sõnumite toimetaja Merilin Piirsalu ning Saku Vallaraamatukogu raamatukoguhoidja Anne Emmus. Kui loos juhtub olema Saku vallaga seotud seiku või mõni juhtum on niivõrd enneolematu ja üllatav, ei jää ka eri- ja ergutuspreemiad tulemata.

Head Eesti Raamatu Aastat!

Eva Ventser
Saku Vallaraamatukogu

MAARDU LINNA RAAMATUKOGU ÜRITUSED

Eesti kirjanduse aasta avamine algas Eesti kirjaniku A. H. Tammsaare sünniaastapäeva tähistamisega. Sel päeval oli meie külaliseks riigikogu liige Vladimir Arhipov, kes kinkis meie raamatukogule raamatuid Hiiumaa meremeestest.

Väliskirjanduse osakonnas korraldasime kõigile teemakohase viktoriini "Eesti kirjanikud".

Veebruaris toimusid kohtumised Maardu Gümnaasiumi 1.-6.klasside õpilastega, mille teemaks oli "Lapsepõlve lemmiktegelased läbi aastate Edgar Valteri kujunduses". Kokku külastas meid veebruaris 22 klassi.

Märtsis on meil kohtumised sama gümnaasiumi 7-11 klassi õpilastega, kokku 15 klassi. Ürituse teema "Kirjaniku sünnipäev - A.H. Tammsaare". Eesti Raamatu Aasta raames on tehtud linnaajaloo osakonnas näitus 19. ja 20. sajandi raamatutest.

Maardu Linna Raamatukogu

„LUULEPRÖMMU“ JA ETLUSVÕISTLUSE HARJUMAA EELVOORUD

6. veebruaril toimus Harju Maakonnaraamatukogus esmakordselt Noorte Luuleprõmmu Harjumaa eelvoor.

Luuleprõmm on luulevõistlus, kus autorid ise esitavad oma trükis avaldamata loomingut. Noori luuletajaid hinnati kolmes vanusegrupis: kuni 11-aastased, 12-15 aastased ja 16-19-aastased. Harjumaa eelvoorus oli 16 osalejat erinevatest Harjumaa omavalitsustest. Iga vanusegrupi võitja läks esindama Harjumaad Noorte Luuleprõmm 2025 finaali, mis toimus 20. veebruaril Tartu Linnaraamatukogus.

Harjumaa eelvooru võitjateks tulid: kuni 11-aastaste vanusegrupis: Viire Karja Vääna Mõisakoolist 12-15 -aastaste vanusegrupis: Riona Rebecca Laul Jüri Koolist 16-19-aastaste vanusegrupis: Emma-Mia Kübard Keila Koolist. Harjumaa esindaja Riona Rebecca saavutas 12-15 aastaste vanuserühmas Tartus toimunud finaalis 2. koha.

Žürii eripreemia publikuga hea suhtlemise eest sai Helin Mirjam Kõllamaa Kurtna Koolist. Kuid kõik osalejad olid väga tublid ja väärisid kiidusõnu!

Žürii tänuväärsed tööd tegid: Keila Lasteaia Miki direktor Triin Rattiste näitleja Veljo Reinik luuletaja ja tõlkija Contra.

Oli väga meeldiv luuleline hommikupoolik meie raamatukogus!

21. märtsil, rahvusvahelisel luulepäeval, toimus meie raamatukogus etluse võistluse “Ellen Niiduga Midrimaal” Harjumaa eelvoor.

Kohale oli tulnud 17 etlejat erinevatest Harjumaa omavalitsustest. Võisteldi kahes erinevas vanuserühmas: 1.-3. klass ja 4.-6. klass.

Mõlema vanuserühma võitjad lähevad Harjumaad esindama finaalvoor, mis toimub 15. aprillil Tapa raamatukogus. Nooremas vanuserühmas tuli võitjaks Rebeka Kaldre ja vanemas vanuserühmas Ella Marie Mäger, kes mõlemad on Keila Koolist. Lisaks andis žürii välja ka kaks eripreemiat. Esimene neist läks Anna Brizmerile särava suhtlemise eest publikuga. Anna oli samuti Keila Koolist. Teise eripreemia sai Helelee Säde Raag Kostivere Koolist sügava luuletunnetuse eest.

Žürii rasket ja tänuväärset tööd tegid: Katrin Naber (Harju Maakonnaraamatukogu raamatukoguhoidja), Sille Ross (Saue Raamatukogude direktor) ja Leena Lumi (Vääna Mõisakooli õppejuht ja õpetaja).

Kiidame kõiki osalejaid!

Kersti Salf
Harju Maakonnaraamatukogu
Fotod: Anne Kabel
Harju Maakonnaraamatukogu

IDEEKONKURSS HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

Eelmise aasta lõpul toimus Harju Maakonnaraamatukogu sisearhitektuurne võistlus, et leiaksime oma raamatukogule parema ruumilise lahenduse tänapäevaste ülesannete täitmiseks. Et raamatukokku oleks mõnus tulla erinevas eas ja erinevate huvialadega inimestel. Et siin oleks hea lugeda, õppida, kaugtööd teha ja üritusi korraldada. Ühesõnaga – et raamatukogu saaks paremini oma kogukonnale lisaks kirjanduse juurde juhatamisele ka laiemalt kultuuri, elukestva õppe ja huvitegevuse vallas toeks olla.

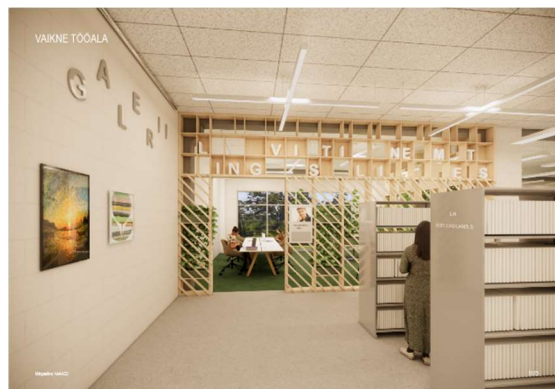
Oleme kõik laekunud võistlustööd üle vaadanud, žürii oma otsuse teinud ja võitja on selgunud. Selleks valiti üksmeelselt Lumia OÜ töö „Raamaring” (autoriteks Viktoria Ugur, Margit Aule, Rasmus Ink). Teise koha pälvis Pink OÜ töö "Kaaned" (Tarmo Piirmets) ja kolmanda koha Annika Lille ja Kard Subbi töö "Raamatupesa". Žüriisse kuulusid kaks sisearhitekti -Urmo Vaikla ja Kristiina Voolaid, kaks raamatukogu esindajat, hoone arhitekt Toivo Tammik ja Keila linna esindajana linna planeeringuspetsialist.

Kõik tööd olid heal tasemel ja osalejad olid tõesti mõelnud kaasa raamatukogu keskkonna parandamisele. Igas töös oli põnevaid detaile ja häid lahendusi.

Võistlustöö "Raamatupesa"

Joonis 1Võistlustöö "Kaaned"

Võidutöö võlus oma selge ja hästi läbi mõeldud ruumiplaani ja liikumisskeemiga. Piisavalt oli ruumi nii raamaturiulitele kui ka ürituste korraldamiseks ning õppimiseks/töötamiseks, häid lahendusi laste ja nende saatjate jaoks. Sisekujunduses oli palju rohelist ja välja pakutud ideid uue viidasüsteemi jaoks.

Muljepildid võidutööst ja Enn Soosaare raamatukogule pakutud uus ruumilahendus eraldi raamatukogutoana.

Ideekonkursi läbiviimiseks saime toetust Kultuuriministeriumi rahvaraamatukogude kiirendist. Samuti saime viimasest kiirendi taotlusvoorst 12 000 eurot toetust järgnevate projekteerimistööde teostamiseks. Saame astuda järgmise sammu, et raamatukogu saaks olla tõeliselt tänapäevane ja mitmeti kasutatav avalik ruum, kus igaüks endale koha ja tegevuse leiab. Võistlustöödest oli raamatukogus veebruarikuus ka väike näitus.

Žürii töös osalenud Kristiina Voolaid esines meile ka 28. veebruaril toimunud maakonna koolituspäeval. Tema sõnul annab just ideekonkursi abil ruumiliste lahenduste leidmine rohkem võimalikke valikuid paremaks sisekujunduseks ja on tegelikult ka huvitavaks võistluseks sisearhitektidele enda proovile panemiseks.

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

INFO SAABUVATEST KOOLITUSTEST

Digitehnilised lahendused fotoarhiivide korrastamiseks ja esitlemiseks raamatukogudes. Toimub Tartu Ülikooli Tallinna esindus, Teatri väljak 3 aud 311. Koolitus toimub 9.aprillil, 23.aprillil ja 7.mail kl 10-17. KOOLITUS ON TASUTA

Registreerimine kuni 03.04.2025

https://www.is.ut.ee/pls/ois/!tere.tulemast?leht=OK.AY.VP&id_ay_programm=56645&id_ay_toimumine=72230&systeemi_seaded=10,1,12,1,

Riiklikud täienduskoolituste tellimused

Näiteks TI kasutamine, juhtimiskoolitused, turundusmaterjalide kujundamine (Canva). Palju on veebikoolitusi. Koolitused nii eesti kui vene keeles. KOOLITUSED ON TASUTA

<https://haridusportaal.edu.ee/tasuta-kursused>

Tallinna Ülikooli kursused

https://www.tlu.ee/tasuta-koolitused#_025-kevad-sugis-kursused-

Näiteks: **Andmekirjaoskus: kaasaegne teabeotsing ja tehnikad tehisaru ajastul.**

Koolitus toimub 4 päeval: 03. ja 10. aprillil ning 15. ja 22. mail kell 11:00 - 16:15. Tallinna Ülikoolis Narva mnt. 29. KOOLITUS ON TASUTA

<https://www.tlu.ee/koolitused/andmekirjaoskus-kaasaegne-teabeotsing-ja-tehnikad-tehisaru-ajastul>

RAA+MUU koolituspäev raamatukogu- ja muuseumitöötajatele 29.04 Pärnus

<https://www.muuseum.ee/juba-29-aprillil-tuleb-taas-raamuu-koolitus/>

Registreerimine:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdjQJlJHJQ8aVg7bVxnJdQx1D7mjUsbAJfX8yTEuNBN4I-uyjQ/viewform>

Koolituspäev on tasuline.

Soovitused veebis vaatamiseks:

Videoloengus, "**Muutuste tuuled Eesti 21. sajandi proosakirjanduses**" tutvustavad esimesel veerandsajal sõelale jäänud teoseid Tartu Ülikooli eesti kirjanduse ja nüüdiskultuuri lektor Janek Kraavi ja kirjanik Jan Kaus.

<https://www.youtube.com/watch?v=wRmzaHG5ito>

RaRa **meediapädevuse teemalised** koolitused/videod:

https://www.youtube.com/watch?v=5kHZ1CGF9bY&list=PLb4SAPsC25d_uAZN-uazm8xZeaclzBQjy

ja samateemalised videod ERR Jupiteri lehel:

<https://jupiter.err.ee/1608168235/meediapadevuse-oppevideod>

Head õppimist!

Jandra Peegel
Harju Maakonnaraamatukogu

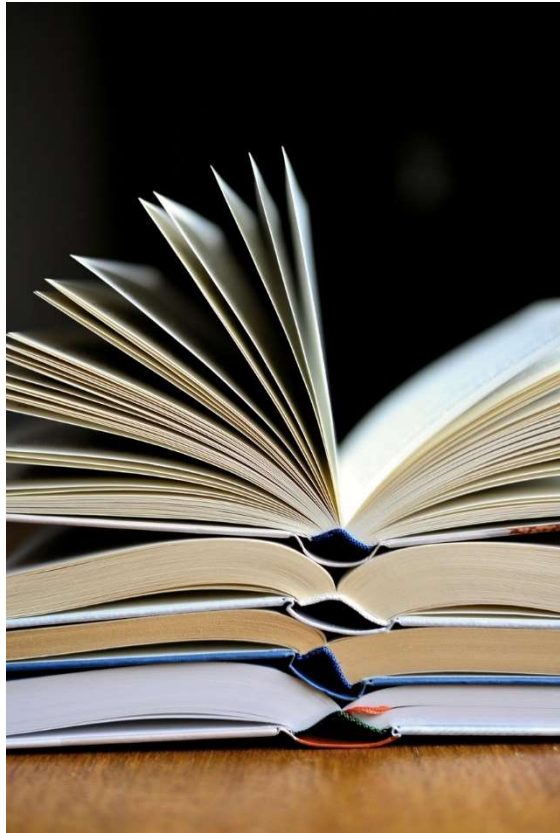

KIRI ALGAB KIRIKUST,

tulululu, tulululu,
rahvas algab raamatust,
tulululu, tulululu,
raamat ripub tegijast
tulululu, tulululu,
ilmaeluks saamatust
tulululu, tulululu.

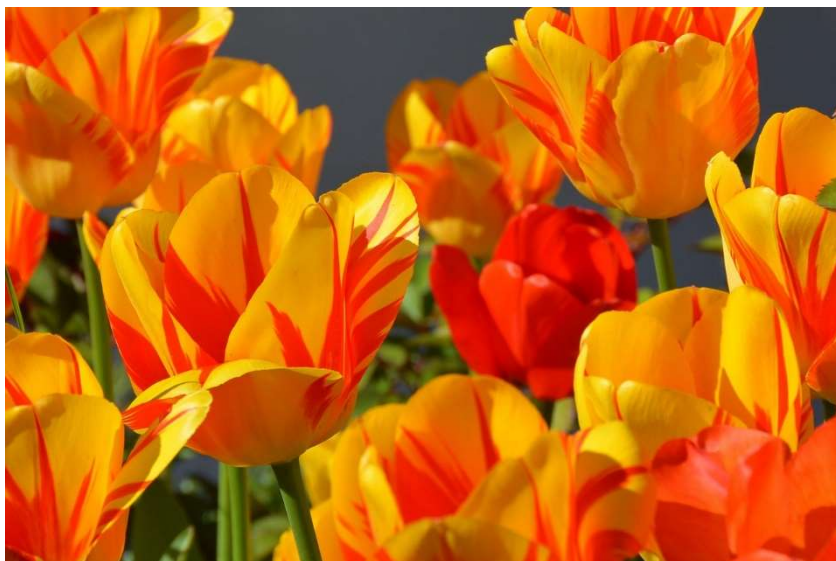
Kuidas teha tegijaid
tulululu, tulululu,
sakutada saamatuid,
tulululu, tulululu,
koristada kirikuid,
tulululu, tulululu,
rahaks teha raamatuid
tulululu, tulululu -

tulutahtsi mõteldes,
tulululu, tulululu,
tõugeldes ja tõteldes,
tulululu, tulululu,
tehakse me tulevik,
tulululu, tulululu,
ilmaütlev, imelik,
tulululu, tulululu.

Hando Runnel,
1982. aasta luulekogust „Punaste õhtute purpur“

ÕNNE SÜNNIPÄEVALASTELE JA KAUNIST KEVADET KÕIGILE!

SUUR TÄNU
KAASAUTORITELE!

Infolehe koostas

Jandra Peegel

Harju Maakonnaraamatukogu